

Vastaus valtuustoaloitteeseen 10/2022: Kirkkonummen liittyminen Luontoviisaat kunnat -hankkeen verkostoon

Kunnanvaltuusto 17.11.2025

610/00.04.02/2022

Päätösehdotus

Kunnanhallitus antaa selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen 10/2022 ja ehdottaa, että kunnanvaltuusto pitää vastausta riittävänä ja aloitetta loppuunkäsiteltynä.

Käsittely

<Aloita käsittelyn kuvaus tästä>

Päätös

Selostus

Hallintosäännön 25 §:n mukaisesti toimialajohtaja hyväksyy ja allekirjoittaa toimialaansa koskevat sopimukset.

Päätöshistoria

Kunnanhallitus 10.11.2025 § 358

Valmistelija

Ympäristösuunnittelija Merja Puromies
etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi, puh. 09 29671 (vaihde)

Päätösehdotus

Kunnanjohtaja Sailas Virpi

Kunnanhallitus päättää

1

antaa selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen 10/2022 ja ehdottaa, että kunnanvaltuusto pitää vastausta riittävänä ja aloitetta loppuunkäsiteltynä

2

tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös

Kunnanhallitus päätti yksimielisesti päätösehdotuksen mukaisesti.

Selostus

Luontoviisaat kunnat -verkoston jäsenyys on maksuton. Verkoston kriteerien ja toimintalinjauksien täyttäminen voi merkitä kustannuksia kunnille, mutta Kirkkonummen kunta täyttää ne tällä hetkellä jo lähes kokonaan ja ne tulevat täyttymään viimeistään luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelman eli LUMO-ohjelman toteutuksen myötä. Kunnassa on perusteilla poikkitoimialainen ryhmä, jossa seurataan ja ohjataan luonnon monimuotoisuuteen vaikuttavaa kunnan toimintaa. Kunnan metsäohjelman mukaan luonnon monimuotoisuuden turvaaminen on merkittävä osa kunnan metsien hoidon perustaa.

Luontoviisaat kunnat -verkostoon kuuluvalla kunnalla on oikeus osallistua jäsenenä verkoston ohjausryhmään. Ohjausryhmän kokouksia järjestetään kaksi kertaa vuodessa. Kunta nimeää jäsenen ohjausryhmään.

Verkostoon kuuluvan kunnan edustaja voi osallistua vuosittaiseen verkoston tukitiimin järjestämään tapaamiseen, jossa on mahdollisuus vaihtaa kokemuksia verkoston jäsenten kesken.

Verkostoon liittyneen kunnan edustajat voivat osallistua verkoston tukitiimin järjestämiin koulutuksiin.

Kunnalla ei ole velvollisuutta osallistua ja käyttää henkilöstön työaikaa verkoston ohjausryhmään, verkostotapaamisiin tai koulutuksiin, mutta tilaisuudet voivat parhaimmillaan tehostaa tehtävien tekemistä ja vähentää tarvetta osallistua esim. maksullisiin koulutuksiin.

Päätöshistoria

Kunnanhallitus 16.10.2023 § 341

Valmistelija Ympäristösuunnittelija Merja Puromies
etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi, puh. 09 29671 (vaihde)

Päätösehdotus Kunnanjohtaja Sailas Virpi

Kunnanhallitus antaa selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen 10/2022 ja ehdottaa, että kunnanvaltuusto pitää vastausta riittävänä ja aloitetta loppuunkäsiteltynä.

Käsittely Puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi ja totesi että keskustelun aikana jäsen Matti Kaurila on tehnyt seuraavan palautusehdotuksen:

Palautuksen aikana selvitetään kuinka paljon resursseja tähän tarvitaan ja paljonko liittyminen maksaa vuodessa huomioiden myös ns. omatyö erityisesti perustettavissa työryhmissä. Lisäksi liittyminen edellyttää sen, että siinä ei ole ristiriitaa kunnanvaltuustossa hyväksyttävän metsästrategian kanssa, jolloin metsästrategia tulee olla hyväksytty kunnanvaltuustossa ennen päätöstä liittyä Luontoviisas kunnat -hankkeen verkostoon.

Palautusehdotusta kannattivat Ari Harinen, Piia Aallonharja, Timo Haapaniemi ja Sari Haapasaari.

Palautusehdotusta ei hyväksytty yksimielisesti, joten puheenjohtaja ilmoitti että asiasta on äänestettävä.

Puheenjohtaja ehdotti, että asiasta äänestetään niin, että ne jotka kannattavat asian jatkokäsittelyä äänestävät JAA ja ne jotka kannattavat Matti Kaurilan palautusehdotusta äänestävät EI.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 4 JAA ääntä, 8 EI ääntä ja 1 tyhjä.

Matti Kaurilan palautusehdotus sai enemmän ääniä ja asia päätettiin palauttaa uudelleen valmisteltavaksi.

JAA äänestivät Anna Sahiluoma, Anna Aintila, Sanni Jäppinen ja Saara Huhmarniemi.

Ei äänestivät Antti Kilappa, Anneli Granström, Ari Harinen, Timo Haapaniemi, Sari Haapasaari, Carl-Johan Kajanti, Matti Kaurila ja Piia Allonharja.

Tyhjää äänesti Ulf Kjerin.

Päätös

Kunnanhallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Palautuksen aikana selvitetään kuinka paljon resursseja tähän tarvitaan ja paljonko liittyminen maksaa vuodessa huomioiden myös ns. omatyö erityisesti perustettavissa työryhmissä. Lisäksi liittyminen edellyttää sen, että siinä ei ole ristiriitaa kunnanvaltuustossa hyväksyttävän metsästrategian kanssa, jolloin metsästrategia tulee olla hyväksytty kunnanvaltuustossa ennen päätöstä liittyä Luontoviisas kunnat -hankkeen verkostoon.

Selostus

Luontoviisaat kunnat -verkosto on perustettu vuoden 2023 alussa. Verkostoa vetävät Suomen ympäristökeskus ja Kuntaliitto. Verkoston rahoittajia ovat näiden lisäksi mm. ympäristöministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö. Verkosto tukee kuntien toimintaa luontokadon hillitsemiseksi ja luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi.

Luonnon monimuotoisuus on ihmistoiminnan seurauksena heikentymässä hälyttävää vauhtia niin Suomessa kuin maailmanlaajuisesti. Käynnissä oleva sukupuuttoaalto uhkaa taloutta, ruuantuotantoa ja ihmisten terveyttä. Monimuotoisen luonnon merkitys on huomattava paikalliselle vetovoimalle ja imagolle, mistä Kirkkonummella kertovat mm. asukaskyselyiden tulokset. Monimuotoisen luonnon säilyminen on kunnassa koettu tärkeänä viihtyvyydelle ja terveydelle. Kirkkonummen luontokohteet houkuttelevat kävijöitä myös lähikunnista ja kauempaakin, ja kuntaan on syntynyt luontoretkeilyä hyödyntävää yritystoimintaa.

Luontoviisaat kunnat -verkostolle on yhdessä kuntien kanssa laadittu kriteerit ja toimintalinjaukset. Kunnan ei tarvitse täyttää näitä kriteerejä ja toimintalinjauksia vielä verkostoon liittymisen vaiheessa, vaan sillä on neljä vuotta aikaa saattaa toimintansa niiden mukaisiksi.

Verkoston kriteerit ovat seuraavat:

- Kunta sitoutuu kuntastrategiassa tai muussa strategisessa asiakirjassa luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen.
- Kunta laatii luonnon monimuotoisuuden turvaamisen luma-toimintaohjelman tai -strategian ja sitoutuu seuraamaan sen etenemistä.
- Kunta perustaa poikkitoimialaisen työryhmän edistämään luonnon monimuotoisuutta.
- Kunta kartoittaa omistamiensa maa- ja vesialueiden arvokkaat luontokohteet.
 - Arvokkailla luontokohteilla tarkoitetaan esim. uhanalaisia luontotyyppejä
 - Kunnan tulee viedä keräämänsä tieto omaan tietojärjestelmään ja mielellään myös kansallisiin tietojärjestelmiin, kuten laji.fi -portaaliin.

- Kunta ottaa luonnon monimuotoisuuden huomioon omistamiensa metsien ja hallinnoimiensa viher-, virkistys- ja vesialueiden hoitokäytännöissä.
 - Huomioon ottamisella tarkoitetaan sitä, että kriteerit on kirjattu kunnan lumo-ohjelmaan, viher- ja metsänhoitosuunnitelmaan tai muuhun vastaan hoitosuunnitelmaan. Tarvittaessa kunta uudistaa hoitokäytännöt kriteerien mukaisiksi.
- Kunta sitoutuu lisäämään kuntalaisten ja yritysten lumo-tietoutta ja osallistamaan niitä lumo-ohjelman suunnitteluun ja toteutukseen.
- Kunta sitoutuu lisäämään henkilöstön ja kuntapäätäjien tietoisuutta luonnon monimuotoisuudesta.

Verkoston toimintalinjaukset ovat seuraavat:

- Kunta ottaa monimuotoisuusnäkökulman huomioon kaikessa merkittävässä päätöksenteossaan.
- Kunnanjohtaja tai hänen nimeämänsä muu kunnan työntekijä toimii Luontoviisaat kunnat-verkoston johtoryhmän jäsenenä. Johtoryhmä kokoontuu kahdesti vuodessa.
- Kunta nimeää yhteyshenkilön, joka toimii tiedonvälittäjänä kunnan ja Luontoviisaat kunnat-verkoston tukitiimin (SYKE ja Kuntaliitto) välillä.
- Kunnan perustamassa poikkitoimialaisessa työryhmässä on edustettuna tärkeimmät hallinnonalat. Työryhmä pyrkii aktiivisesti vähentämään eri hallinnonalojen toiminnasta aiheutuvia haittoja luonnon monimuotoisuudelle. Työryhmä voi olla myös alueellinen tai jo olemassa oleva kunnan työryhmä tai laajennettu työryhmä, joka edistää luonnon monimuotoisuuden tavoitteita.

Kirkkonummen kunta täyttää pitkälti jo nykyisin Luontoviisaat kunnat -verkoston kriteeristön. Luonnon monimuotoisuus on strategiatasolla tunnistettu tärkeäksi, ja kunta on pyrkinyt edistämään luonnon monimuotoisuuden vaalimista toiminnassaan.

Kunnan omistamilla alueilla olevia arvokkaita luontokohteita on kartoitettu mm. kaavoituksen ja luonnonhoidon lähtökohdiksi. Luontokartoituksiin panostetaan jatkossakin niin, että tiedot kunnan omistamilla alueilla olevista arvokkaista luontokohteista ovat ajantasaisia ja käytössä.

Kirkkonummen kunnalla ei ole vielä luonnon monimuotoisuusstrategiaa ja -ohjelmaa. Rakennus- ja ympäristölautakunta on tuonut talousarvioesitykseensä vuodelle 2024 (26.9.2023 § 117) luonnon monimuotoisuusohjelman laatimisen kunnan vetovoimaisuuden ja luonnon hyvinvoinnin vahvistamiseksi sekä luontokadon ehkäisemiseksi. Ohjelman avulla on tarkoitus kehittää kunnan omia toimintatapoja sekä tukea lähinnä neuvonnan keinoin asukkaita ja yrityksiä luonnon monimuotoisuuden edistämisessä. Luonnon monimuotoisuusohjelma sisältää sekä strategiset tavoitteet että niiden saavuttamista edistävät toimenpiteet. Keskeistä tällaisen ohjelman laadinnassa on laaja osallistaminen.

Yhdyskuntatekniikan, sivistyksen ja yhteisten palveluiden edustajia käsittävän työryhmän perustaminen käsittelemään nimenomaan luonnon monimuotoisuuden edistämistä lisäisi vuoropuhelua ja ideointia, joilla luonnon monimuotoisuutta turvaavat ja vahvistavat toimet voidaan saada toteutettua.

Luontoviisaat kunnat -verkostoon liittyminen toisi Kirkkonummea entistä enemmän esille kuntana, joka huolehtii luonnostaan ja samalla asukkaistaan. Verkoston jäsenenä kunnan on mahdollista saada

verkostolta täysimittaisesti apua työskentelyynsä luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi.

Ympäristönsuojeluyksikkö valmistelee hakemuksen luontoviisaat kunnat -verkostoon liittymiseksi. Hakemus viedään kunnanhallituksen ja edelleen kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.

Kunnanvaltuusto 16.05.2022 § 51

Vihreä valtuustoryhmä jätti kunnanvaltuuston kokouksessa 16.5.2022 seuraavan valtuustoaloitteen:

”Kirkkonummi on kuntastrategiassaan ”Lähempänä ihmistä, lähempänä luontoa” tunnistanut luonnonläheisyyden kunnan lumovoimatekijäksi. Strategian mukaan monimuotoinen luonto on Kirkkonummen lumon tärkein voimavara. On tärkeää, että strategiaa toteutetaan myös käytännössä ja että Kirkkonummi pystyy hyödyntämään ja vahvistamaan luonnon lumovoimaa sekä toiminnassaan että kuntamarkkinoinnissa.

Suomen ympäristökeskuksen, Kuntaliiton ja Ympäristöministeriön yhteistyössä koordinoima Luontoviisaat kunnat -verkostoon kuuluminen tarjoaisi tukea luonnon monimuotoisuuden turvaamistyöhön ja luonnon kestäväan käyttöön. Verkoston kautta kunta voisi saada esimerkiksi neuvoja, jakaa tietoa hyväksi havaituista käytännöistä ja toteuttaa yhteisiä hankkeita toisten kuntien kanssa. Luontoviisaat kunnat -verkoston avulla Kirkkonummi voisi myös vahvistaa brändiään luonnonläheisenä kuntana.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Kirkkonummi selvittää liittymistä Luontoviisaat kunnat -hankkeen verkostoon.

Reetta Hyvärinen
Vihreä valtuustoryhmä:
Saara Huhmarniemi
Sanni Jäppinen
Ronja Karkinen
Markus Myllyniemi
Maarit Orko
Krista Petäjäjärvi”

Valtuustoaloitteen allekirjoittivat yllä mainittujen lisäksi Martin Valtonen, Johanna Fleming, Katja Ylisiurua, Anna Aintila,

Päätös

Kunnanvaltuuto toimittaa aloitteen kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.